

Sygn. akt VIII GC 404/12

WYROK

WIMIENIURZECZYPOSPOLITEJPOLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant st. sekr.sądowy Marta Perkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2013 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko J. Z.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego J. Z. na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej w K. kwotę 255.806,33 zł (dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy osiemset sześć złotych i trzydzieści trzy grosze) z odsetkami umownymi od kwoty 255.746,33 zł (dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy siedemset czterdzieści sześć złotych trzydzieści trzy grosze) w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 23 lutego 2012 roku;

II zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 20.008 (dwadzieścia tysięcy osiem) złotych tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt VIII GC 404/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 lutego 2012r. powódka Bank (...) Spółka Akcyjna w K. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. Z. kwoty 255.806,33 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego od dnia wniesienia powództwa od kwoty 255.743,33 zł i kosztami postępowania. W uzasadnieniu powódka wskazała, że roszczenie wynika z przyznanego pozwanemu i niespłaconego w terminie limitu debetowego, udzielonego na podstawie aneksu nr (...) z dnia 5 listopada 2010r. do umowy kompleksowej Pakietu Harmonium, objętej Porozumieniem nr (...) w sprawie spłaty zadłużenia oraz z tytułu transakcji dokonanych kartą obciążeniową (...), ewidencjonowanych na rachunku technicznym, prowadzonym w ramach umowy kompleksowej, objętych porozumieniem nr (...). Powódka wypowiedziała umowę, wzywając pozwanego do spłaty zadłużenia, jednak pozwany nie uregulował należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 września 2012r. Sąd Okręgowy w Szczecinie uwzględnił w całości żądanie pozwu.

Pozwany wywiódł sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył, aby wiązały go z powódką umowy wskazane w pozwie i zakwestionował zasadność kwot wskazanych w wyciągach z ksiąg. Podniósł, że dołączone do pozwu dokumenty są dokumentami prywatnymi, bowiem walor dokumentu urzędowego przypisany został wyłącznie wyciągom z ksiąg

bankowych, podpisanym przez osoby uprawnione do zaciągania zobowiązań w imieniu banku. Pozwany zaprzeczył treści przedłożonych przez powódkę dokumentów. Wskazał również, że nie prowadzi działalności gospodarczej – nie występuje pod firmą (...); w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie zatem wyrok Trybunału Konstytucyjnego, którym przepis art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe uznano za niezgodny z Konstytucją w zakresie, w jakim nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...).

okoliczność bezsporna

W dniu 20 lutego 2003r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany zawarł z powódką – Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K. Umowę Kompleksową Pakiet Harmonium, następnie aneksowaną. Na mocy aneksu nr (...) z dnia 5 listopada 2010r. pozwanemu został udzielony limit debetowy. Wobec jego przekroczenia i braku spłaty strony zawarły w dniu 13 lipca 2011r. porozumienie nr (...) w sprawie spłaty zadłużenia, zaewidencjonowanego na rachunku (...).

Pozwany nie dotrzymał warunków zawartego porozumienia, w związku z czym zostało ono wypowiedziane przez powódkę pismem z dnia 8 listopada 2011r. z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Zadłużenie pozwanego tytułem należności powstałej z tytułu limitu debetowego wyniosło 170.728,85 zł, w tym: 151.506,86 zł tytułem kapitału; 19.091,99 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego, naliczanych w okresie od 13 lipca 2011r. do 19 lutego 2012r. w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP; inne koszty – 30 zł.

Dowód:

- wypowiedzenie porozumienia k. 5
- potwierdzenie odbioru k. 6
- wyciąg z ksiąg banku k. 9
- pełnomocnictwo k. 10

Aneks nr (...) z dnia 5 listopada 2010r., do Umowy Kompleksowej Pakiet Harmonium, dotyczył karty obciążeniowej (...). W związku z należnościami z transakcji dokonanych kartą, zaewidencjonowanymi na rachunku technicznym nr (...) oraz (...) strony zawarły w dniu 13 lipca 2011r. porozumienie nr (...) w sprawie spłaty zadłużenia. Pozwany nie dotrzymał warunków zawartego porozumienia, w związku z czym zostało ono wypowiedziane przez powódkę pismem z dnia 8 listopada 2011r. z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Zadłużenie pozwanego tytułem należności powstałej z tytułu transakcji dokonanych kartą obciążeniową wyniosło 85.077,48 zł, w tym: 74.149,78 zł tytułem kapitału; 10.987,70 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego, naliczanych w okresie od 13 lipca 2011r. do 19 lutego 2012r. w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP; inne koszty – 30 zł.

Dowód:

- wypowiedzenie porozumienia k. 4
- potwierdzenie odbioru k. 6
- wyciąg z ksiąg banku k. 9
- pełnomocnictwo k. 10

Łącznie zadłużenie pozwanego wobec powódki wyniosło na dzień 20 lutego 2012r. 255.806,33 zł.

Dowód:

- wyciąg z ksiąg banku k. 9

- pełnomocnictwo k. 10

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie dokumentów przedłożonych przez powódkę wraz z pozwem – wyciągu z ksiąg banku, wypowiedzeń porozumienia oraz pełnomocnictw. Pozwany wraz ze sprzeciwem nie zaferował żadnych dowodów, kwestionując jednocześnie moc dowodową dokumentów przedstawionych przez powódkę. Stanowisko strony pozwanej jest jednak nieuzasadnione.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany uznał, że wyciąg z ksiąg bankowych nie został podpisany przez osobę uprawnioną do zaciągania zobowiązań w imieniu banku, a jedynie potwierdzony za zgodność z oryginałem. Twierdzenie takie nie znajduje uzasadnienia, bowiem wyciąg z ksiąg banku z dnia 20 lutego 2012r. (k. 9) opatrzony został podpisem (...). Wyciąg ten został przedłożony w oryginale i nie zawiera poświadczenia. Umocowanie tej osoby do podpisywania wystawionych przez Bank wyciągów z ksiąg bankowych wynika natomiast z pełnomocnictwa z dnia 23 maja 2011r., stanowiącego załącznik do pozwu (k. 10). Pełnomocnictwo to zostało podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji powódki zgodnie z przedłożonym odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego. Wyciąg opatrzony został również pieczęcią banku. W tym kontekście, z uwagi na brzmienie art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. 2002 rok, Nr 72, poz. 665), przedstawiony wyciąg z ksiąg bankowych uznać należy za dokument urzędowy.

Nie mogą przy tym zostać uwzględnione twierdzenia pozwanego, jakoby w doręczonym mu odpisie pozwu brak było pełnomocnictwa dla osoby, która podpisała wyciąg z ksiąg i dowód ten nie został powołany w treści pozwu, a zatem jest sprekludowany.

Po pierwsze bowiem zauważyć należy, iż pełnomocnictwo takie zostało powołane jako załącznik do pozwu pod pozycją nr 4. Istotnie, w treści uzasadnienia pozwu nie zostało wyraźnie wskazane jako dowód na okoliczność sporządzenia wyciągu, jednak fakt jego przedstawienia wraz z wyciągiem i powołanie w załącznikach należy uznać za równoznaczny z wnioskiem o przeprowadzenie dowodu z tego pisma. Z zasad logiki i wynika, że strony przedkładają dokumenty istotne w ich mniemaniu w kontekście dochodzonego roszczenia i zawierające informacje, które mają służyć jego wykazaniu. W ten sposób strona przejawia wolę zaliczenia przedłożonych załączników w poczet materiału dowodowego.

Po wtóre zaś, w kontekście prezentowanego przed rozprawą stanowiska procesowego pozwanego nie ma podstaw, aby uznać, że nie otrzymał on odpisu analizowanego dokumentu. Na etapie badania pozwu pod kątem spełnienia wymagań formalnych, Przewodniczący dokonał bowiem analizy kompletności pisma, załączników i odpisów, nie stwierdziwszy uchybień w tym zakresie. Co jednak szczególnie istotne, pozwany nie wskazywał przez rozpoczęciem rozprawy, aby otrzymany przez niego odpis pozwu był niekompletny, mimo iż przedstawiał swoje stanowisko w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Co więcej, w sprzeciwie podnosił zarzuty dotyczące formy pełnomocnictwa, skąd wnioskuje że zapoznał się z jego treścią. W konsekwencji uznać należało, że analizowane pełnomocnictwo stanowi dowód w niniejszej sprawie, o którego przeprowadzenie strona pozwana wniosła w pozwie, w terminie wskazanym w art. 479¹² § 1 k.p.c.

Nietrafne są również twierdzenia pozwanego dotyczące mocy dowodowej wyciągu z ksiąg bankowych. W pierwszej kolejności strona pozwana wywodzi, że nie prowadzi działalności gospodarczej, stąd w niniejszym postępowaniu traktowana powinna być jako konsument. Pozwany nie zaprzeczał jednak, by wcześniej prowadził działalność gospodarczą oraz, że był przedsiębiorcą w momencie zawierania umów z bankiem i wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych. W powołanych dokumentach jako strona wskazywany był (...), a zatem przedsiębiorca – osoba fizyczna

prowadząca działalność gospodarczą. Wskazane określenie nie pozwala na uznanie, iż stroną czynności prawnych z bankiem był konsument - pozwany bez związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Konsekwencją powyższego jest uznanie, iż przytoczony w sprzeciwie od nakazu zapłaty wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011r. (sygn. P 7/09, opubl. w OTK-A 2011/2/12) nie znajdzie zastosowania w niniejszej sprawie. Uznano bowiem wówczas, że art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe jest niezgodny z określonymi przepisami Konstytucji w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. A contrario przyjęć należy, że niezgodność ta nie dotyczy obowiązków przedsiębiorcy, stwierdzonych wyciągiem. Wniosek taki wynika nie tylko z brzmienia sentencji wyroku, ale również z jego uzasadnienia. Wskazywano w nim na zasadę równości i osłabienie pozycji konsumenta, wynikające z nadania mocy urzędowej analizowanym dokumentom, a także relacje pomiędzy wysoko profesjonalnym podmiotem - bankiem a nieprofesjonalnym klientem. W efekcie Trybunał Konstytucyjny wywiódł, że nadanie wyciągom z ksiąg rachunkowych banków mocy dokumentów urzędowych służy ochronie interesów samego banku, a konsekwencje tego w postępowaniu cywilnym obciążają konsumenta. Nie ma zatem podstaw do rozciągania powyższych wniosków na stosunki cywilne, których stroną nie jest konsument. Co prawda Trybunał Konstytucyjny wskazał, że orzekł o częściowej niekonstytucyjności przepisu z uwagi na ograniczenie ramami pytania prawnego. Niemniej, w uzasadnieniu nie przedstawił takich argumentów, które pozwalałyby powołane wnioski odnieść również do przedsiębiorców. Reasumując, mając na uwadze brzmienie art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, wyciągowi z ksiąg bankowych z dnia 20 lutego 2011r. należało przyznać moc prawną dokumentu urzędowego.

Sąd oddalił wnioski dowodowe, złożone przez stronę powodową w piśmie z dnia 28 stycznia 2013r., uznając iż są one spóźnione w kontekście brzmienia art. 479¹² § 1 k.p.c.

Podstawę prawną powództwa stanowi art. 725 k.c., zgodnie z którym przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. W kontekście twierdzeń i dowodów, zaoferowanych przez stronę powodową nie budzi wątpliwości okoliczność, iż strony zawarły umowę rachunku bieżącego. Elementy takiej umowy oraz jej treść zostały uszczegółowione w art. 52 i nast. ustawy Prawo bankowe. Z przedstawionych przez powódkę dokumentów wynika również, że należności pozwanego wobec powódki powstały w związku z korzystaniem z karty płatniczej, a także niespłaceniem w terminie limitu debetowego. To zaś prowadzi do wniosku, iż strony wiązała również umowa o kartę płatniczą, uregulowana w art. 14 i nast. ustawy z dnia 12 września 2002r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385 ze zm.). Z jej istoty wynika zobowiązanie wydawcy karty płatniczej wobec jej posiadacza do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a także zobowiązanie posiadacza do zapłaty kwot operacji wraz z należnymi wydawcy kwotami opłat i prowizji lub do spłaty swoich zobowiązań na rachunek wskazany przez wydawcę. Fakt korzystania przez pozwanego z limitu debetowego w rachunku bieżącym nakazuje zaś stosować odpowiednio przepisy dotyczące umowy kredytu (art. 69 i następne ustawy Prawo bankowe).

Skutkiem uznania, że przedstawiony wyciąg z ksiąg bankowych ma moc dokumentu urzędowego, jest dokonanie ustaleń faktycznych zgodnie z jego treścią. W myśl bowiem art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z tego względu należało przyjąć, iż powołany w wyciągu fakt zadłużenia pozwanego, jego tytuł oraz wysokość są zgodne z rzeczywistym stanem. Sam ten dokument stanowi wystarczający dowód na powyższe okoliczności.

Należy podkreślić, że pozwany miał możliwość podważenia wniosków, poczynionych na podstawie dokumentu urzędowego. Możliwość taką przewiduje art. 252 k.p.c., zgodnie z którym strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Zarzut niezgodności z prawdą dokumentu urzędowego,

zawierającego oświadczenie wiedzy może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na stronie, która podważa prawdziwość lub treść dokumentu, a zatem pozwanego.

W kontekście uzasadnienia sprzeciwu od nakazu stwierdzić należy, iż pozwany nie sprostą ciężącemu na nim w powołanym zakresie ciężarowi dowodu. We wskazanym piśmie przedstawił bowiem wyłącznie twierdzenia, nie przedstawiając na ich poparcie żadnych środków dowodowych. Co więcej twierdzenia te mają charakter ogólnikowy i lakoniczny, ograniczają się w zasadzie do zaprzeczenia prawdziwości i zasadności kwot wskazanych wyciągach. Podkreślenia przy tym wymaga, że pozwany nie odniósł się także w szczegółowy sposób do twierdzeń zawartych w piśmie procesowym powódki z dnia 28 stycznia 2013 r. (odpowieź na zarzuty), ograniczając się do podtrzymania wcześniej wyrażonego stanowiska wskazania na spóźnione zgłoszenie dowodów w tym piśmie.

Wobec zatem faktu, że pozwany skutecznie nie zaprzeczył prawdziwości dokumentu urzędowego i nie wykazał, aby oświadczenia powódki w nim zawarte nie były zgodne z prawdą, przyjmując domniemanie z art. 244 § 1 k.p.c. Sąd uznał okoliczności powołane w wyciągu z ksiąg bankowych za udowodnione zgodnie z twierdzeniami pozwu.

Z tego względu w punkcie I wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 255.806,33 zł z odsetkami umownymi od kwoty 255.746,33 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego od dnia 23 lutego 2012r. Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek oparte zostało o treść art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 359 § 2¹ k.c.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na przepisach art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 k.p.c. Na przyznane od pozwanego na rzecz powódki koszty w wysokości 20.008 zł składa się: uiszczona opłata od pozwu w wysokości 12.791 zł (k. 2, 25, 33), opłata od pełnomocnictwa – 17 zł (k. 62) oraz 7.200 zł tytułem wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone na podstawie §6 pkt 7 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 rok, Nr 163, poz.1349 ze zm.).